

JAG.

**Det blir ofta att man hittar
kludd i mina skrivböcker**

Denna bok är utgiven av Sundsvalls museum
i samarbete med Ibn Rushd studieförbund
Grafisk form: Johan Resele
Tryck: Exakta Print AB, 2016
ISBN: 978-91-86337-08-7

JAG.

Det blir ofta att man hittar
kludd i mina skrivböcker

JAG.

Vem är jag?

En fråga vi spenderar hela livet att söka svaret på. Inte för att den är svår utan för att svaret hela tiden ändras. Vi tvingas att ställa den om och om igen.

För knappt två år sedan visade Sundsvalls museum utställningen *JAG – identitet, makt, sexualitet*. Via berättelser, levnadsöden och frågeställningar stod sökandet efter jaget i centrum. Vi berättade hur samhällets påtryckningar genom historien har hindrat kvinnor från att kunna vara sig själva. Vi skildrade vitt skilda personers identitetssökande och jagets beståndsdelar via åtta konstnärers och fotografers verk.

Detta sökande efter jaget har också varit utgångspunkten i detta samarbete mellan Sundsvalls museum och Ibn Rushd studieförbund. Under hösten 2015 har Wejdan Derky och Iso Porovic besökt fritidsgårdarna i Nacksta och Skönsberg. Där har de med ord och pensel som verktyg, tillsammans med 32 ungdomar, sökt svar på frågan; Vem är jag? Svaren återges i denna bok samt en utställning, båda med titeln *JAG. Det är ofta man hittar kludd i mina skrivböcker*.

Likt utställningen som visades för två år sedan har denna bok titeln *JAG* och den kan på ett sätt betraktas som en fortsättning. Skillnaden är att istället för att få en konstnärs eller fotografers skildring av andras JAG går vi i denna utställning direkt till källan. Här berättar 32 ungdomar i Sundsvall själva vilka de är antingen genom text eller måleri eller båda två. Vi får en unik inblick i 32 personers unika JAG av i dag. JAG som de är modigt nog att låta oss ta del av.

Daniel Unnis
Sundsvalls museum

"Mitt öga"
Asha Abdullahi, 16 år

Dans

Dans får mig att må bra.

När jag dansar känner jag mig lycklig;
för då glömmer jag det dåliga som har hänt.
När jag dansar, ofta, känner jag att någon ljuvlig energi
svämmar över mina stränder och jag blir dansen själv!

Dansen får mig att bli, att vara.

Medina Berisha, 13 år

"Dans"
Medina Berisha, 13 år

Som hemma hos pappa

Min brorsa är bäst och jag vet att han älskar mig.

Jag sjunger. Att sjunga i en kör gör det bästa för mig. I kören är vi 25 och när jag är där känner jag mig som hemma, som hemma hos pappa. Hos honom har jag det bra och jag känner mig rolig och glad.

Min brorsa är bäst och jag vet att han älskar mig.

När jag är med kompisar känner jag mig mäktig och när man springer blir det så befriande.

Min brorsa är bäst och jag vet att han älskar mig.

Vi pratar om naturen. Jag älskar att se djur och om de är i naturen är det mycket häftigt. När jag hör naturen är det som att höra musik.

Benjamin Petit- Laurent, 12 år

"Som hemma hos pappa"
Benjamin Petit-Laurent, 12 år

Min hund och jag

Det jag ser i spegeln är: blågröna ögon, stort leende, röda kinder, bruna hårstrån och vinden som leker i mitt hår!
Det jag ser är mitt porträtt!

Min hund ser sig själv i spegeln och börjar skälla.

Moa Stenman, 12 år

* * *

Min dröm är att få träffa min morbror igen. Han dog för 3–4 år sen.
Han var min bästa vän!

Vi träffas i mina drömmar i en lägenhet där han gömmer sig.
Det känns att jag hör hemma där. Jag önskar att det vore verklighet.

Och vi träffas och träffas ...

Moa Stenman, 12 år

*"Min hund och jag"
Moa Stenman, 12 år*

– så världen var du!

En dag
när ingen fanns för mig,
då
såg jag dig.

Mina ögon blev fulla av tårar,
som aldrig rann ut.
Jag blev stark, jag blev din. Du, du blev min.
Mitt liv stannade när du var där och världen var tom.

När jag såg världen igen – så var världen du!

Sandra Rana, 18 år

* * *

Idag kände jag att livet var tomt.
Jag hittade ingen väg ut ur tomheten.

Jag stod kvar och kollade på fåglarna och såg deras flykt,
och plötsligt drömde jag att en av fåglarna var jag själv,
som kunde fly från allt och alla.

Fågeln var i det blåa och flög fritt, runt, runt...

Sandra Rana, 18 år

Vi tillhör dem

Jag känner att jag är irakier när jag är hemma eller med vänner, men när jag deltar i aktiviteter eller när jag firar något från en annan kultur så känner jag inte detsamma. Jag känner mig som en helt annan person. När jag kom som en flykting till Sverige så ändrades allt, jag kom in i en ny kultur och jag förändrades. Jag vill att andra människor från mitt land eller från ett annat fattigt, farligt land att leva i, ska veta hur detta känns.

Jag och mina kompisar ska stödja flyktingar. Vi ska försöka hjälpa dem tillsammans, för om inte vi gör det, vem är det då som gör det? Vi tillhör dem. Vi själva är dem. De kommer med sina familjer eller som en ensamkommande flykting och vi ska försöka hjälpa dem på bästa sätt tillsammans. De flyr från krig för att hitta fred och för att fortsätta med sitt liv.

Hussein Wafi, 17 år

"Vi tillhör dem"
Hussein Wafi, 17 år

Jorden runt

Jag vet inte vem jag är, men en sak vet jag: jag älskar min familj. Jag kommer att resa till Kanada och bygga en stor stuga som rymmer hela familjen.

Sen ska vi alla resa jorden runt och prova all mat i världen, innan vi fortsätter umgås i vår varma stuga!

Emil Östlund, 13 år

"Jorden runt"
Emil Östlund, 13 år

"Solen som ler åt mig"
Sadia Abdullahi, 17 år

"Juni"
Wille Strandelin, 12 år

* * *

Jag lever i två olika världar samtidigt, i två världar som krockar med varandra.

Som krockar, men jag vill att de kramas; de stöter mot varandra men jag önskar återigen att de kramas.

Vem är jag egentligen?

Varför måste jag lida av de olika världars smärtor?

Hur ska jag göra en värld av dem två? Där jag kan vara den jag är: stark, blommig och nyfiken. Där ska jag inte bli dömd jämt. Och svag.

Vågar jag?

Jessica Rana, 21 år

Någon man älskar

Ibland är jag själv – lycklig kärlek. Och ibland är jag själv – olycklig kärlek.

Lycklig kärlek är en vacker upplevelse att dela med den man älskar.

Lycklig kärlek är att man delar på sitt hjärta med någon.

Lycklig kärlek är att två bli en.

Lycklig kärlek är att våga närma sig någon och öppna sig.

Olycklig kärlek är när kärleken går åt helvete då man blir bortkastad och blir helt plötsligt osynlig i kärlekens ögon.

Olycklig kärlek – när någon använder en person när den vill som en laddare och när batteriet är fullt behöver man inte mer.

Olycklig kärlek är rent skit. Det blir svart i själen när man vaknar upp.

Olycklig kärlek är när livet blir tragiskt!

Singellivet gör dig till en stark person.

Jessica Rana, 21 år

Mitt stjärntecken är fiskarna

Jag är född i Sverige och mitt stjärntecken är fiskarna.
Men på mitt hjärta står det för evigt inskrivet: "Jag är en rom".

Mina tankar följer både svenska och romska traditioner:
Fred för alla!

Alenita Sabani, 18 år

"Mitt stjärntecken är fiskarna"
Alenita Sabani, 18 år

Framgång

Framgång är inget som man bör bedöma utifrån andras åsikter. Jag följer mitt hjärta och jag försöker inte kontrollera allt. Jag låter det som händer hända, och lever livet i nuet, oroar mig inte om framtiden och kollar inte tillbaka. Så sätter jag mig i passagerarsätet och njuter av att titta framåt och njuter av utsikten, hur den än är.

Framgång är en resa och jag är inte föraren och det finns ingen destination. Livet är en resa.

Jag är personen som njuter av det minsta som Gud, universum eller de högre makterna ger mig. Jag försöker alltid vara glad och jag håller mig positiv. Jag tycker att det inte finns något bättre än att umgås med vänner eller andra goda människor.

Zozan Hesso, 17 år

"Framgång"
Zozan Hesso, 17 år

Ett brev till Er

Hej, jag heter Abdi och jag gillar att spela fotboll för då känner jag mig fri. Det är en av de känslorna som är bäst med livet. Jag gillar sport och skolan. Skolan är rolig. Jag gillar idrott, matte, so, no, musik och jag gillar att måla.

Det jag vill är att träffa min mormor och farmor. När jag kom till Sverige så var jag fyra år gammal. (Åh, min farmor och mormor är kanske döda nu!) Om de lever så vill jag gärna träffa dem igen.

Min andra dröm är att jag blir fotbollproffs.

Jag är 12 år och går i 7:an och är glad för det, så: hej då!

Abdihakim Mustafa, 12 år

"Ett brev till er"
Abdihakim Mustafa, 12 år

* * *

och så händer det igen.

det ständiga ifrågasättandet.
förstår de inte vad jag menar?
var det något jag sa som var otydligt?
är det här något konstigt?

för mig är det självklart.
alla individer spelar roll.
alla är viktiga.
alla ska få höras,
synas,
finnas.

TACK;

Linda Tegnerud, 26 år

Utan titel
Linda Tegnerud, 26 år

Vem är jag?

Vem är jag: en vän, syster, dotter, klasskamrat, bästa vän eller en elev? Jag är precis samma person hela tiden. Men många ser mig från sina egna perspektiv. En lärare ser mig som en elev som sköter sig i skolan och alltid siktar på det högsta målet. En syster ser mig som sin familj, som har sett alla mina sidor, och som tjafsar med mig hela tiden. En bästa vän ser mig som guld som skulle gjort vad som helst för mig och som skulle älskat mig livet ut.

Som sagt är jag mig själv hela tiden, men jag kan vara mindre av mig själv eller mer av mig själv, runt olika personer. Med en lärare skulle jag inte skämta för mycket, eller prata för mycket om vad jag gör på fritiden, med andra ord vara lite mindre av mig själv. Med min syster skulle jag vara mig själv fullt ut, jag skulle vara ärlig om hon frågade mig en ärlig fråga, och jag skulle inte brytt mig om hon sa en onödig kommentar. Runt min bästa vän skulle jag vara mig själv normalt mycket. Jag skulle inte sagt något onödigt om jag vet att det skulle leda till bråk, och jag skulle skratta tills tårarna börjar rinna om hon skulle säga eller göra någonting roligt.

Jag är en väldigt sportig person av mig. Jag gillar att träna, vill helst hålla mig i bra form och älskar att spela fotboll. När jag är i den

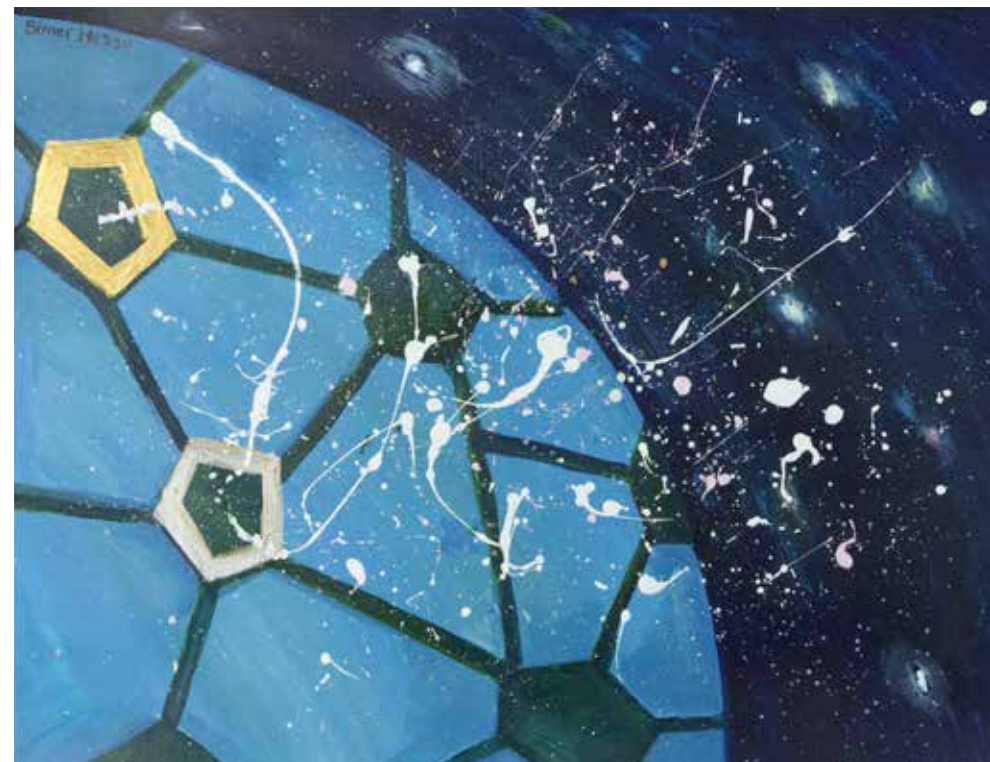
världen är jag mig själv fullt ut; på fotbollsplanen när jag får ett pass och vill vara lite egoistisk med bollen för att göra ett mål, eller när jag kanske ska slå en hörna och min lagkamrat nickar in bollen i mål. Då är jag som gladast. Men på bara en sekund kan den där glada sidan av mig försvinna och den osäkra sidan sprida sig fort i kroppen. Det är när någon börjar pressa mig för mycket. Då blir jag stressad och helt plötsligt inte vet vad jag ska göra. På fotbollsplanen till exempel, om tränarna ropar på mig från sidan då bollen är precis vid mina fötter. I skolan, när läraren vill att jag ska gå upp till tavlan och lösa ett matteproblem, framför 32 elever. Eller om jag bråkat med en av mina kompisar, och hon börjar konfrontera mig med mina andra vänner. Jag blir helt still, vet inte vad jag ska säga eller vad jag ska göra. Jag blir plötsligt osäker och känner mig liten.

Jag tror att jag har fått min tuffa sida från min bakgrund som kurd. Jag och min familj kom till Sverige från Syrien när jag var 5 år. Så vi hade det inte lika lätt som de andra familjerna. Men jag måtte aldrig dåligt.

Jag älskar att lyssna på popmusik samt att sjunga till det. När jag är hemma själv och sätter på en av mina favoritlåtar på högtalarna och börjar sjunga till den så är det som om hela världen kan se mig. Jag släpper helt och hållet loss. Det är en av mina glada stunder. Trots allt skit som händer i mitt liv, när jag står där ensam hemma och lyssnar och sjunger glömmer jag allt och mår bra.

Så vem är jag egentligen? Jo, jag är en självständig tjej med mina egna åsikter, som har sina bra och dåliga dagar, precis som alla andra. Jag är mig själv, och jag förblir mig själv.

Simer Hesso, 14 år

"Vem är jag?"
Simer Hesso, 14 år

Så som jag vill

Jag gör alltid så som jag vill. Mina känslor går före andras tyckande.

Och det är BRA!

Då blir jag ärlig, sann, vänlig och uppriktig.

Glad.

Då blir jag mig själv!

Niga Rahman, 13 år

"Så som jag vill"
Niga Rahman, 13 år

Vanlig

Jag är en romsk tjej som är född i Serbiens huvudstad Belgrad. När jag kom till Sverige var jag 10 år gammal och än idag känns det inte som att jag hör hemma här i Sverige, fast jag har bott här i 7 år.

När jag åker på besök i Serbien känner jag mig som hemma trots att jag alltid blir kallad för "svensk", och här blir jag kallad för invandrare.

Andra ser mig bara som en "vanlig" tjej som har kommit hit och förväntar sig att jag ska bli svensk. Men det kommer jag aldrig att bli. Visst kan jag komma in i det svenska samhället, men innerst inne kommer jag alltid att vara en rom; en helt vanlig romsk tjej som följer romsk kultur i stort sätt.

Semrana Raimi, 17 år

*"Vanlig"
Semrana Raimi, 17 år*

Få dofta jord

Jag blev en dröm. Hela jag är en dröm. En dröm om att vara i det landet där mina föräldrar föddes, där mina rötter finns, i ett land...

Kommer jag någonsin att gå där och få dofta denna jord? Jag vill se skogarna, åkrarna; jag vill se fåglarna och himlen, den samma himmel som mina förfäder vilade sina blickar på.

Fatlum Rushidi, 14 år

*"Få dofta jord"
Fatlum Rushidi, 14 år*

Jag är vem jag är

Vem är jag egentligen? Det är en fråga jag länge funderat över, men aldrig riktigt kunnat besvara. Oftast då folk frågar mig vem jag är så svarar jag: ”Jag är en femtonårig tjej som gillar att spela fotboll och umgås med vänner.” Visst stämmer det in hos mig, men det finns mycket mer bakom det.

Det är på fotbollsplan jag hör hemma. Där jag kan lägga all min ilska på bollen, min glädje på passet, min besvikelse på misstaget, min stolthet på målet och framförallt, min tacksamhet på laget. Det är verkligen en stor del av mig, inte för att jag spelat länge, utan för att då jag väl spelar känns det rätt.

Mina vänner påverkar också vem jag är. Jag har tre vänner som jag spenderar mycket tid med på helgerna, men ändå inte kan vara mig själv fullt ut med. När jag är med dem är jag väldigt svensk av mig. Alltså lugn och praktisk. Däremot har jag en annan vän som jag brukade vara mycket med förut. När jag var med henne var det min starka kurdiska sida som styrde mig. Jag kunde uttrycka mig själv utan att det skulle kännas konstigt och säga emot om jag inte höll med om något. Relationen med henne är tyvärr förstörd och därför också en del av mig. Men jag vill hur som helst klargöra att de alla påverkar vem jag är som person, men vissa mer än andra.

Omgivningen jag lever i säger också mycket om mig. Syrien är

mitt hemland på papperet, men Sverige är mitt hemland i hjärtat. Det är här jag trivs. Dock är jag en stolt kurd. Det är mycket jag har ärvt av mina föräldrar. (Om jag skulle be mamma rita ett streck på ett vanligt papper skulle hon gå efter känsla medan pappa skulle använda linjal. Det vill säga att mamma tar mycket risker medan pappa ser till så att han är bombsäker innan han gör något.) Jag är lite lik både mamma och pappa beroende på vilken situation jag är i. Handlar det om att ha roligt med vänner är jag som mamma, men handlar det om att få ett A på ett prov så är jag mer som pappa. Det är svårt att avgöra vem jag mest liknar.

Att skriva dagbok påverkar mig också. Det är i den jag kan skriva precis allt jag tycker och känner. Det kan vara viktigt att få göra det ibland, tycker jag. Man mår på något sätt bättre. Dessutom får jag ner mycket om vad som händer och har hänt i mitt liv, vilket jag tycker är intressant att läsa igenom för varje år som går. Dock har jag samma personlighet vare sig min dagbok är från 2010 eller 2015. Jag är samma envisa person som tycker mycket om allt och alla.

Byaz Hesso, 15 år

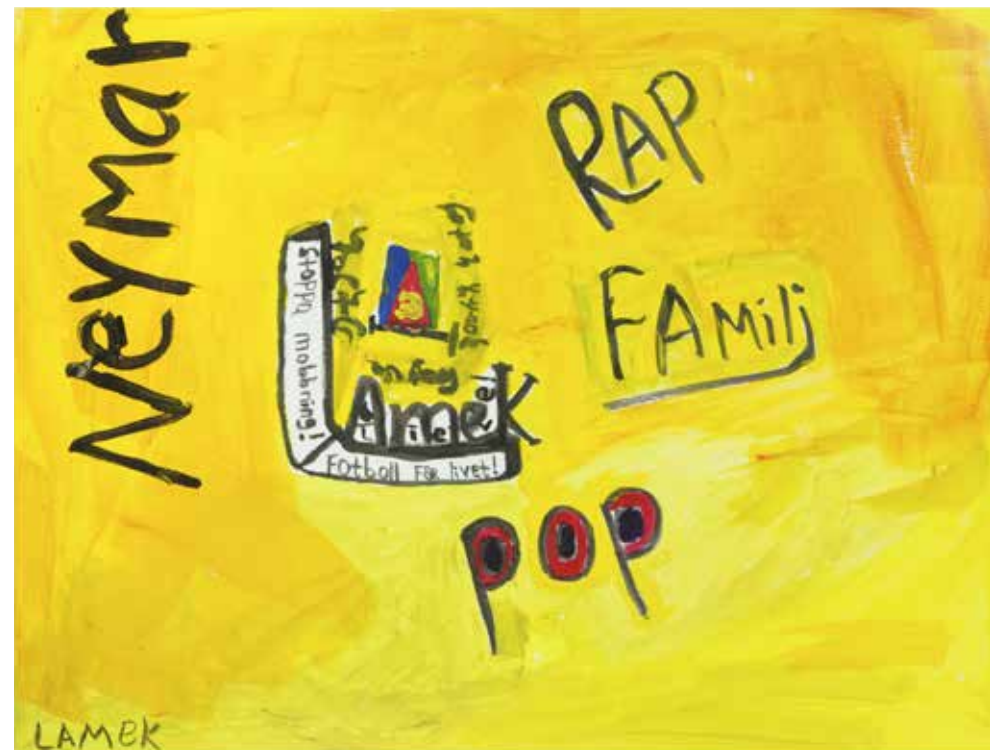
"Jag vet vem jag är"
Byaz Hesso, 15 år

* * *

När jag fjällvandrar känns det som frihet och där kan jag tänka på allt. Jag kan tänka som en fri fågel som flyger. Jag tycker att det är roligt att åka och tälta på fjällen, också. När man har klarat av att gå hela vägen, då känns det som att man kan klara vad som helst.

Och bli hel!

Lamek Yakobi, 17 år

Utän titel
Lamek Yakobi, 17 år

Min flagga

När jag målar så målar jag mitt namn: svart med den röda bakgrunden. Det är mitt lands flagga. Svart och rött!

Och örnen i mitten är mitt efternamn!

Florent Hasani, 13 år

*"Min flagga"
Florent Hasani, 13 år*

Det blir ofta att man hittar kludd i mina skrivböcker

Jag gillar att måla, dansa och att lyssna på musik. Det är då som jag känner mig som mest fri inombords, då jag dansar utan gränser och känner takten i musiken eller prövar min fantasi med min pensel eller penna. Jag använder färger och testar nya tekniker. När jag målar vill jag försöka uttrycka vad jag känner eller drömmer om. Ibland kan det vara svårt men man lär sig mer och tar in ny kunskap. Jag är öppen för nya idéer och så försöker jag alltid att utveckla dem. Ibland kan det vara svårt för mig som älskar att rita eller måla när jag fortfarande går i skolan. Det blir ofta att man hittar kludd i mina skrivböcker.

Mina föräldrar stöttar mig väldigt mycket och hjälper mig att lära känna mig själv och att hitta mig själv genom att använda min kreativitet i livet.

Mikaela Almroth, 14 år

”Det blir ofta att man hittar kludd i mina skrivböcker”
Mikaela Almroth, 14 år

Musik är allt!

Musik är toppen och det gör mig glad och får mig att dansa med alla bäckar från min barndom. Musik är allt. Det ger mig lina beröringar och det får mig att komma ihåg minnena, vindens sus, viskningarna och systrarnas rop. Musik är allt!

Ergjana Berisha, 18 år

"Musik är allt"
Ergjana Berisha, 18 år

!

Bladen faller, vintern kommer,
allt förändras runtom mig.

Snön, snön, snön... ska falla!

-

-

Solen skiner, himlen är blå.
(Å, det är bara i mig så!)

Safia Daymare, 12 år

Frågan

Idag är det lätt att förlora sig i havet av olika identiteter skapade för en.

Det är svårt att skilja på ens personliga identitet och samhällets yttre identiteter för en.

Dessa yttre identiteter är byggda på det yttre som ögat ser.

Man blir stämplad efter sitt kön, hudfärg, religioner och negationer – i mitt fall som ”terrorist” eller ”pirat”.

Ens kärna som skapar ens verkliga identitet tas inte hänsyn till alls. Och den sanna identiteten blir ett svagt eko som är den lilla rösten längst bak.

Rösten som försöker övertyga en att man är så mycket mer än det yttre bland tusen andra röster som säger annat. En röst som är i riskzonen.

Men kampen att få vara mer utspelas konstant i mitt inre.

Frågan är vad vinner i slutändan?

Sadio Mohammed, 17 år

Nöjd

Jag vill inte och behöver inte resa någonstans för att jag är nöjd med det jag har här. Och det jag har är – allt!

Det är min familj, fotbollsplan, hav. Alla mina drömmar är uppfyllda. Alla de är verklighet!

Min familj är Jag!

Joakim Hamrin, 14 år

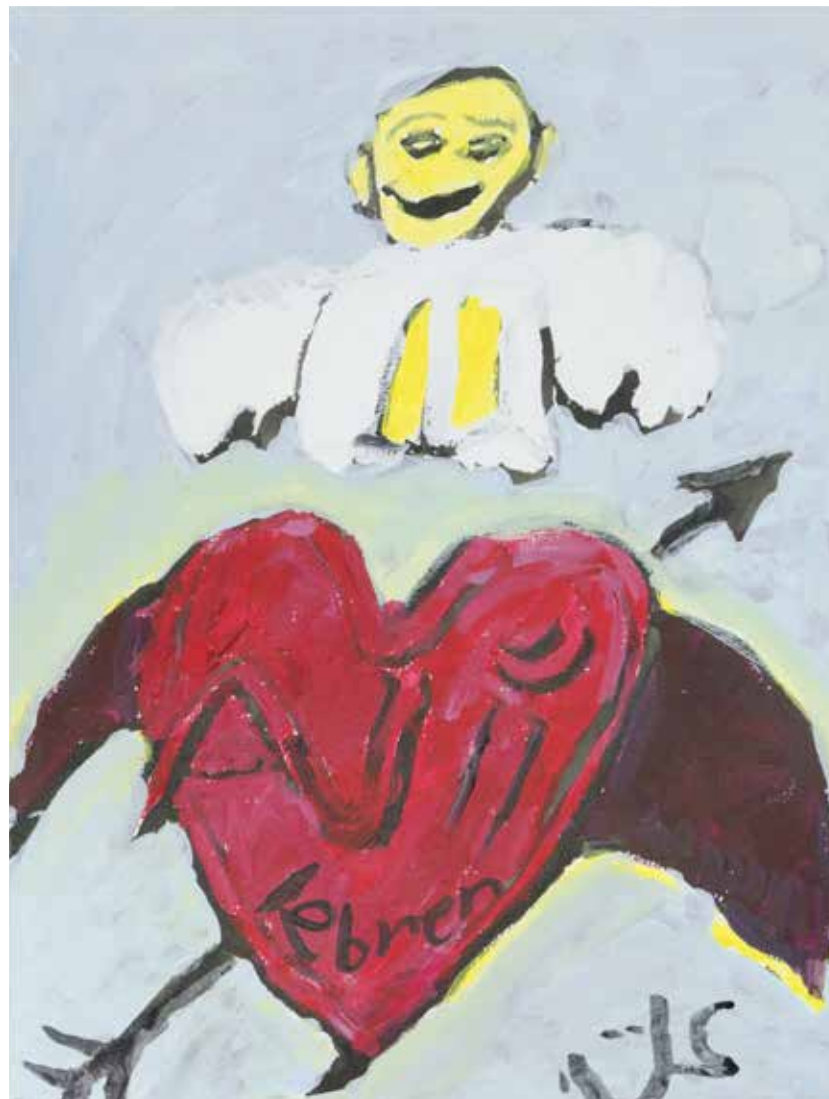

"Nöjd"
Joakim Hamrin, 14 år

"Den röda pricken"
Mirushe Berisha, 19 år

"Så som i himlen"
Ali Fakh, 13 år

På hösten föddes jag

Jag är en tjej som har flyttat från den ena platsen till den andra. Jo, jag är verkligen överallt!

Jag älskar att fantisera, för då kan jag styra över händelserna och personerna i mina fantasier. I min fantasi hittar jag glädje som är omöjligt att hitta i det verkliga livet.

Jag drar mig alltid till mina fantasier eftersom jag kan framkalla dem precis när jag vill. När jag önskar att bli glad så stänger jag mina ögon, och i denna sekund, när jag inte ser med dem längre, då kan jag se med mitt hjärta.

Jag älskar hösten. På hösten föddes jag. Det påminner mig om min farmor och mitt förflutna med mina vänner. Det är precis som höstens löv som föll ner sakta, när jag lämnade dem och mitt hemland.

Sakta och sakta.

Min familj och mina vänner är mitt liv. De är som syre för mig; jag kan inte andas, jag kan inte leva utan dem. Det går inte att vara utan dem en enda dag.

Andra säger att jag är duktig, framgångsrik och snäll. Det är säkert så för att min högsta förebild är min faster. Och hon är duktig, framgångsrik och jättesnäll!

Yara Derky, 12 år

"På hösten föddes jag"
Yara Derky, 12 år

Jag.

Svish, svish, klapp.
Klapp, klapp, rom!
Rom, tik, tik, tak, stopp!
Tranbolin, tranbolin.

Vanessa Durakovska, 18 år

"Jag."
Vanessa Durakovska, 18 år

Kartum

Jag drömmer att åka tillbaka, där jag föddes: Kartum!

Där vill jag vara kramad igen av mina sanna kompisar,
av mina kusiner och kramad av de två floderna: Vita Nilen och
Blå Nilen!

Dem saknar jag, och de saknar mig.

Jag vill se Saharadammet långt uppe i luften,
långt uppe i himlen.

Sefedin Hasan, 14 år

*"Kartum"
Sefedin Hasan, 14 år*

Ö

Där finns det en plats. Långt ut till havs. En ö.

Denna plats är väldigt speciell för mig.

Jag vill åka till Gotland. Jag vill simma ditt. Jag vill hoppa...

... det var där min gammelmoster dog när jag var ett och ett halvt år, så jag minns inte henne.

Jag vet att jag inte kommer att kunna träffa henne men jag kan vara där, på den platsen vi var tillsammans. Gotland för mig är som en symbol för min gammelmoster.

Denniz Ekman, 14 år

Vi som har jobbat med ungdomarna till denna samling:

Iso Provic (mentor för skrivande)

Iso Porovic är skådespelare, regissör och författare.

Han har skrivit essäer, krönikor, dramer och dikter och publicerat de i flera olika tidskrifter. Iso har även givit ut flera böcker på flera olika språk och i flera olika länder: Serbien, Bosnien och Hercegovina och Sverige.

Wejdan Derky (mentor för måleri)

Wejdan Derky är en kurdisk konstnär från Syrien, utbildad vid Damaskus universitet. Hon har jobbat som bildlärare, bildpedagog och bildterapeut, samt ställt ut sina konstverk i länder så som Syrien, Sverige, Tjeckoslovakien, Bulgarien och Finland. Wejdan är just nu aktuell med sin art performance "Mot krigets grymhet".

Sundsvalls museum

Sundsvalls museum producerar och visar utställningar om sundsvallsområdets historia och samtid samt konst och fotografi. Museet bedriver också en omfattande verksamhet riktad till barn och ungdomar där projektet som presenteras i denna bok är ett exempel.

Ibn Rushd studieförbund

Ibn Rushd studieförbund använder folkbildningen som bas för att bli en aktiv del av samhällsbyggandet och att vara en stark aktör i det civila samhället. Vi vill verka för att säkerställa demokrati och mänskliga rättigheter och arbeta aktivt för att stärka den svensk-muslimska identiteten.

Vi vill att Sverige ska rymma mer mångfald och strävar efter att utveckla och driva projekt som bidrar till och utvecklar samhälle.

SUNDSVALLS MUSEUM

IBN RUSHD
STUDIEFÖRBUND